

עת"א 1691/11/22 - רומן לויטן (אסיר) נגד שירות בתי הסוהר

בית המשפט המחוזי בחיפה

20 ינואר 2023

עת"א 1691-11-22 לויטן(אסיר) נ' משטרת ישראל/ שירות בתי הסוהר

בפני	כב' הנשיא רון שפירא
עותר	רומן לויטן (אסיר)
נגד	
משיב	שירות בתי הסוהר

פסק דין

הרקע לעתירה וטענות הצדדים:

בפני עתירת אסיר שהגיש העותר נגד ההחלטה לסווגו כאסיר ביטחוני. העותר הינו אסיר שנשפט לתקופת מאסר בת שנתיים וארבעה חודשים החל מיום 02.10.22, בגין הרשעתו בביצוע עבירות של גרימת חבלה בכוונה מחמירה ובעבירה של החזקת אגרופן או סכין שלא כדין. זהו מאסרו ה-3.

לטענת העותר יוחסה לו השתתפות בהתקהלות אשר התרחשה באירועי מבצע "שומר חומות" במסגרתה אנשים צעקו אמירות כגון "מוות לערבים", כאשר חלקם אחזו בדגלי ישראל וחלקם אחזו בידיהם מקלות, אלה ואבנים אותן השליכו לעבר רכבים חולפים במטרה לפגוע ביושבי הרכב ממניע לאומני-אידיאולוגי. חלק מהפורעים הגיעו לתחנת דלק סמוכה, ביניהם העותר שהחזיק סכין על גופו, הבחינו במתלונן שעבר במקום, צעקו "ערבי ערבי" ותקפו אותו בצוואת חדא. תוך כדי ניסיונות שוטרים לפיזור התוקפים והרחקתם מהמתלונן תקף העותר את המתלונן בכך שהכה אותו בראשו באמצעו מוט שאחז בידו. בהמשך נעצר העותר ובחיפוש על גופו נתפסה הסכין בכיס מכנסיו. נטען כי במסגרת הכרעת הדין זוכה העותר מהעבירה שיוחסה לו לפי חוק המאבק בטרור וזוכה מעבירה לפי סעיף 329(א)(1) לחוק העונשין ותחת זאת הורשע בעבירה לפי סעיף 329(א)(2) לחוק בכך שרק הניף את המקל אל עבר המתלונן אך לא הכה בו. כן הורשע בעבירה שעניינה החזקת אגרופן או סכין שלא כדין. נטען כי המשיב שגה בסיווג העבירות בהן הורשע העותר כעבירות בעלות אופי ביטחוני. נטען כי על פי הפקודה העוסקת בנושא (פקודת נציבות 04.05.00) אין מדובר בעבירות שנכנסות תחת הגדרות הפקודה ולכן מדובר בעבירות בעלות אופי פלילי ולא ביטחוני. באשר לנסיבות החזקת הסכין נטען כי לא רק שאין כרוכות באלימות אלא אף מעלות ספקות לגבי עצם הגעת הסכין אליו ומדובר בעבירה בעלת אופי פלילי ולא ביטחוני. נטען כי בהכרעת הדין נכתב כי לא ניתן לסתור טענת העותר כי בשל סקרנותו נדחף לתוך ההמון ומשכך עד השלב בו אחז באלה לא היה אלא מתבונן מן הצד באירוע. נטען כי הכרעת הדין אינה מצביעה על כך שהעותר פעל מתוך מניע לאומני או גזעני. סיווגו של העותר כאסיר ביטחוני מוביל לפגיעה קשה בו ובמשפחתו ונמנעת ממנו האפשרות להשתלב בהליכי טיפול ושיקום בהם הוא מעוניין וכן נמנע שילובו בסבב חופשות, דבר שפוגע בקשר שלו עם בנו היחיד בן החמש.

המשיב טוען כי עניינו של העותר נבחן על ידי הגורם המוסמך והוחלט שלא לשנות סיווגו כ"אסיר ביטחוני", אך הוחלט שיוחזק באגפים פליליים ובכך הופעל שיקול דעת ראוי של הגורם המוסמך. פקודת הנציבות 04.05.00 קובעת את המבחנים לסיווג אסיר כאסיר בטחוני בשים לב לטיבה וטבעה של העבירה וכן המניעים והנסיבות לביצוע העבירה. מאחר שהעבירות בהן הורשע העותר היו בעלות אופי ביטחוני שבוצעו כלפי ערבים אך משום היותם ערבים וכחלק מהתפרעות גזענית ומכוונת כלפי ערבים, כפי שנקבע בהכרעת הדין ובגזר הדין בעניינו של העותר, בצדק הוחלט לא לשנות הגדרתו כאסיר ביטחוני. ההחלטה על הגדרת אסיר כביטחוני או פלילי היא החלטה מנהלית פנימית, המצויה בליבת שיקול הדעת המנהלי של המשיב ותכליתה לאפשר את ניהולם של בתי הסוהר תוך שמירה על הסדר, המשמעת והביטחון. ההחלטה הינה סבירה והתקבלה בהתאם להוראות הדין ומבוססת על חו"ד הגורמים המקצועיים ולא נפל בה פגם המצדיק התערבות. העותר אכן זוכה מעבירה של מעשה טרור של חבלה בכוונה מחמירה תחילה ואף נקבע כי לא הוכח תכנון מוקדם, אך כפי שפורט בגזר הדין, נסיבות ביצוע של העבירות בהן הורשע, טיבן וטבען בעלות אופי גזעני וביטחוני שבוצעו כלפי ערבים משום היותם ערבים וכחלק מהתפרעות גזענית ומכוונת כלפי ערבים. בנוסף, בעניינו של העותר התקבלו חו"ד של גורמי הביטחון וחיבת המודיעין בשב"ס העומדים על התנגדותם לשינוי סיווגו. לכן החליט הגורם המוסמך על הותרת סיווגו של העותר כאסיר ביטחוני. לאחר בחינת עניינו של העותר הוחלט על מתן קשר טלפוני עם אשתו. מדובר בהחלטה סבירה, בהתאם להוראות הדין ומבוססת על חו"ד הגורמים המקצועיים. לכן אין מקום להתערב בה.

דין והכרעה:

לאחר שבחנתי את טענות הצדדים ועיינתי במסמכים שהוגשו לעיוני, הגעתי למסקנה כי אין מקום להתערב בהחלטת המשיב לעניין הגדרתו של העותר כאסיר ביטחוני, שכן לא נפל בה פגם המצדיק את התערבות בית המשפט בהחלטה.

כפי שטען המשיב, העותר הורשע בעבירות חמורות שבוצעו עם המון משולהב על רקע אווירה לאומנית בזמן מבצע שומר חומות. הפרות הסדר באותה תקופה בכל רחבי הארץ התקיימו ממניע לאומני - גזעני ואף העבירות בהן הורשע העותר מצביעות על כוונה לפגוע על רקע לאומני ואידיאולוגי. על כן, גורמי הביטחון הגדירו את העבירות כעבירות ביטחוניות בהתאם להוראות הפקודות והנהלים ואינני סבור כי מדובר בהחלטה בלתי סבירה בנסיבות העניין.

יצוין לעניין זה כי הגדרת אסיר כאסיר ביטחוני מצויה במסגרת ובליבת שיקול דעתו הרחב של המשיב ובמקרה זה, לאור העבירות החמורות בהן הורשע העותר, ובמיוחד לאור הרקע לביצוע בזמן מבצע שומר החומות. כאמור לעיל, מדובר בהחלטה סבירה שאין מקום להתערב בה. המשיב אחראי על ביטחונם של האסירים ושל הציבור וההחלטה ניתנה במסגרת שיקול דעתו של המשיב כדי למנוע פגיעה בביטחון הציבור, על יסוד סביר לחשש העולה ממסוכנותו של העותר. על כן, בנסיבות העניין, לא ניתן לקבוע כי נפל פגם בהחלטת המשיב או כי יש מקום להתערב בהחלטתו.

באשר לטענה שעלתה בהשלמת הטיעונים מטעם ב"כ העותר לגבי שינוי סדרי הביקורים הרי שמדובר בטענה שלא נכללה בעתירה ואין מקום להידרש לה בשלב זה וניתן להגיש בעניין זה עתירה נפרדת. אעיר רק כי העובדה שעד היום נהג הסדר ביקורים מסוים וכעת שונה וכן שילובו של העותר באגף שאינו ביטחוני מצביעים על העובדה ששיקול הדעת נעשה משיקולים עניינים שנבחנים מעת לעת.

בכפוף לאמור שב"ס מתבקש לבחון שוב את ההחלטה לשנות את סדרי הביקורים אצל העותר, בשים לב להערות בא כוחו.

ככל שהדבר נוגע לעתירה שבפני כעת - לא מצאתי מקום להתערב בהחלטת המשיב בשלב זה. יצוין כי החלטת המשיב ממילא נבחנת מעת לעת על ידי המשיב. בשלב זה, בנסיבות העניין, אין מקום להתערב בהחלטה והעתירה נדחית.

המזכירות תעביר עותק לב"כ הצדדים ולעותר באמצעות שב"ס.

ניתן היום, כ"ז טבת תשפ"ג, 20 ינואר
2023, בהעדר הצדדים.
רון שפירא, נשיא